



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus VIII. De Simonia, quæ contingit in beneficii renuntiatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

500 Not. 2. Etiam si institutio pertineat ad alium, v. g. Archidiaconum, in beneficio permutato, adhuc tamen debere intervenire auctoritatem Episcopi, & coram hoc permutationem celebrari; nam auctoritas Episcopi non requiritur in casu talium permutationum *titulo institutionis ab ipso faciendæ in novo beneficio; sed ut cognoscat, an in permutatione justa causa subsit? vel labes simoniae interveniat?* intervenire autem præterea debet consensus Collatorum, ac eorum, quorum interest collationem fieri, vel non fieri, sic Gibalin. cit.

501 Not. 3. Licet juxta veriolem sententiam, quando beneficium permutatur cum beneficio purè, & absolute, non interveniat simonia, ut docet Emanuel, Gonzalez in cit. c. 7. De rerum permutat. n. 9. cum non fiat inter spirituale, ac temporale; quia tamen propter inæqualitatem fructuum facile simonia intervenire potest, similesque actiones illicitæ, ac periculose judicantur; requiri Episcopi auctoritatem, & secus titulo simoniæ prohiberi ab Ecclesia.

ARTICULUS VIII.

De Simonia, qua contingit in beneficii renuntiatione.

502 **A**Nte resolut. not. 1. renuntiationem beneficii, esse liberam ejus cessionem, factam cum consensu Superioris, renuntiationem acceptantis, ut constat ex c. *Admonet*; c. *quod in dubiis*; c. *nisi cum pridem*; & c. *fin.* de Renuntiat. c. denique 6. q. 3. & c. 1. 17. q. 2. Et ideo seclusâ tali Superioris admissione, beneficium quamvis renuntiatum, nec quoad renuntiantem vacat juxta sententiam probabiliorem, ut docet gloss. in c. *Quod DEI timorem*, de statu Monachorum; asserens id tenere omnes ferè Doctores; quamvis Superior taliter renuntiantem, ob commissum delictum beneficio privare possit, ac illud alteri conferre Not. 2. Hanc quæstionem de beneficiorum resignatione, cujus valori necessarius sit consensus Superioris, resignationem acceptantis, non debere intelligi de renuntiatione beneficii, *nisi pacificè acquisitum, licet nondum possessum*, qualia non sunt beneficia *litigiosa*, vel *nondam acquisita*, esto sit jus ad illud. Nam in his non requiritur, ut in eorum renuntiatione inter-

Tom. 8.

veniat auctoritas Superioris c. 2. *De in integrum restitut. c. ad audientiam* 2. de re script. c. *si electo*, de elect. in 6. Et ideo nominatus, præsentatus, vel electus ad aliquod beneficium potest sine Superioris auctoritate tali nominationi, præsentationi, vel electioni de se factæ, purè renuntiare, his præmissis:

§. 1.

An resignatio sub conditione, coram Ordinario facta, contineat simoniam?

NOt. resignationem beneficii sub conditione factam, ut alteri detur, à nullo Superiore admitti, vel acceptari posse, nisi à summo Pontifice, sive beneficio imponatur pensio, sive non; quia nullus, Papâ inferior, conferre potest beneficia, nisi prius vacent, ut constat ex c. *Unic.* de rer. permutat. in 6. Ex quo sequitur, si fiat coram inferiore Prælato, renuntiationem talem esse irritam, ac nullam, defectu admissionis à Superiore legitimo, pertinentis ad valorem talis renuntiationis.

Hanc resignationem sub dicta conditione coram Ordinario factam, continere simoniam juris Ecclesiastici, præsertim post constit. 58. Pii. V. incip. *Quanta Ecclesia DEI*, docet Flamin. de resignat. l. 5. q. 6. & l. 14. q. 3. n. 12. Garcia p. 9. c. 3. §. 2. à n. 152. Nam in tali casu coram Ordinario fit pactio de beneficio alteri conferendo; omnis autem pactio in spiritualibus est prohibita propter vitandam simoniam c. *fin.* de Pactis. Verum in dato casu non intervenit pactio rei temporalis pro spirituali consequendo; igitur talis renuntiatio simoniaca non est. Ant. prob. quia ex hoc, quod beneficiatus coram Ordinario resignet beneficium sub conditione, ut alteri conferatur, Ordinarius non adstringitur illam admittere; imò, si constaret, quod renuntians, *sciens* fecerit talem resignationem, Ordinarius taliter resignantem posset beneficio privare in poenam delicti, in renuntiatione commissi. Sic Lessius L. 2. de just. c. 35. d. 14. n. 86, & eo casu poterit alteri conferre tanquam *vacans ex privatione pœnali*. Et ideo illam renuntiationem esse simoniacam merito negant Covarr. l. 1. Variat. c. 5. n. 5. Zerola in praxi Episcopali p. 1. *V. Renuntiatio*, §. 2. & 3. quos citat, & sequitur Caltropal. cit. D. 3. p. 17. n. 5.

Dixi,

504 Dixi, *tanquam vacans ex privatione pœnali*. Nam si Ordinarius rejiciat conditionem, non poterit beneficium conditionatè renuntiatum conferre alteri, *tanquam vacans ex renuntiatione*, ut tenet Rebuff. de Resignat. Condit. n. 7. Less. l. 2. c. 35. n. 68. & alii. Nam renuntiatio conditionata, non admittit conditione, nulla est, consequenter nullum effectum producit; adeoque sic beneficium renuntiatum non vacat; præsertim, cum actus sub una conditione, vel modo factus indivisibiliter, non possit admitti quoad unam tantum partem, sed debeat admitti, vel rejici, totus, juxta L. Aurelius 28. §. *idem quasi*, ff. de liberat. legata. Quod attinet cit. constitutionem, §. 8. Pius V. de qua supra, responderetur; in ea talem renuntiationem non prohiberi *ut simoniacam*; sed ibi solum auferri facultatem Ordinariis admittendi *quaslibet resignationes conditionatas*, imò & simplices, nisi illorum, qui senio, vel corporis vitio, aut alio titulo vel non possunt, vel etiam non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire.

505 Quæstio est, an, cum quis titulo senii, vel simili causâ, propter quam non potest, aut debet amplius inservire suæ Ecclesiæ, resignat suum beneficium coram Ordinario, & vel illi supplicat, vel eâ intentione resignat, ut certæ personæ beneficium conferat, talis renuntiatio simoniam, saltem juris Ecclesiastici, contineat? R. probabiliorē esse negativam, licet facta sit eâ intentione, spe, ac supplicatione, ut detur certæ personæ, *si non deducatur in pactum*. Sic Navarrus in summa, c. 23. n. 107. Azor. l. 7. c. 21. q. 31. & c. 27. q. 6. nam sine pactioe consequendi spirituale, pro temporali, non est simonia; secus intercedente pacto, saltem æquivalenter, ut dictum est supr. Verum quidem est, in cit. constit. §. 8. Pii V. prohiberi *quaslibet resignationem, & intentionem inter conferentem, & resignantem de dando beneficio certæ personæ*; etiam si pactum non intercedat, si talis intentio manifestetur Ordinario, ut notat P. Suarez l. 4. c. 35. n. 17. non tamen prohiberi, *ut Simoniacam*, nisi deducta sit in tacitam, vel expressam conventionem dandi beneficium personæ designatæ, cum in eam redunder commodum temporale. Sic Navarr. Flamin. & Garcia, cum & apud Castropalaum cit. n. 10.

S. 2.

An, & qualem simoniam contineat beneficiorum resignationes reciproca?

506 Supponendum resignationes factas *in favorem certæ personæ* de jure Ordinariis, & Resignantibus esse omnino prohibitas, ut constat ex cit. constitut. §. 8. Pii V. & ex n. 502. Resignationes autem *reciproca* sunt, ac dicuntur, quando v. g. Titius resignat suum beneficium in favorem nepotis, vel consanguinei Caji v. g. & Cajus suum in favorem Titii. Hæ, & similes resignationes reciproca fieri non possunt coram Ordinariis; & sic facta *tanquam simoniaca* puniuntur; Sic Castropalaus cit. p. 17. n. 11. cum Lessio l. 2. de just. c. 25. D. 14. n. 87. Suarez lib. 4. c. 35. n. 18. &c. Ratio autem est ex c. *Tua nos*. De Simon. & c. *fin.* de Pact. ubi prohibetur, tanquam simoniaca, omnis pactio temporalium, pro spirituali consequendo, quæ de jure non inest beneficii renuntiationi; sed in beneficii resignatione de jure non inest eâ reciprocationis pactio, quæ tamen continet temporale commodum saltem regulariter; ergo

Dices: *Permutationi* beneficii cum 507 beneficio de jure inest pactio in favorem alterius, & tamen non prohibetur tanquam simoniaca; ergo cum etiam *renuntiationi* reciproca inest permutatio, etiam ei de jure inest pactio in favorem alterius, consequenter non prohibetur tanquam simoniaca. R. N. conseq. quia *permutationi*, quæ contingit in renuntiatione *reciproca*, inest etiam *resignatio in favorem tertii*; hinc non est permutatio *pura*, sicut in antecedenti; sed *mixta*, nimirum, resignatione in favorem tertii, prohibita. Eodem modo prohibita est resignatio *triangularis*, quæ contingit, si Titius resignet suum beneficium in favorem Sempronii; hic suum in favorem Caji, & Cajus renuntiet suum in favorem Titii; sic enim primus obligat secundum; iste tertium, ut secundus resignet in favorem tertii, & tertius in favorem primi. Ratio est ead.

Præterea not. Probabilius non valere, 508 imò simoniacam esse; renuntiationem factam coram Ordinario de beneficio cum reservatione pensionis ex beneficio resignato, eamq; Ordinarium non posse admittere *cum tali reservatione*; ita Suarez. cit. l. 4. c. 35. n. 21. Ratio primæ partis est, quia renuntia-

nuntiatio facta coram eo, qui admittere illam non potest, non valet; sed resignationem beneficii cum reservatione pensionis Ordinarius admittere non potest à n. 497. & dictum est lib. 3. tit. 12. Ratio secundæ partis, quia tali casu dans beneficium cum pacto pensionis, dat spirituale pro temporali, & constabit amplius ex n. 513. infra.

509 Nota 2. Simoniacam esse renuntiationem beneficii (seclusâ summi Pontificis auctoritate) cum reservatione pensionis, obligando Resignatarium, ut vel anticipatò solvat; vel Resignanti hypothecam, vel fidejussorem Laicum constituat; sic enim imponit ei, *ex vi resignationis*, onus pretio æstimabile, quod illi de jure non inest; & pro Spirituali acquirendo, temporale exigitur. Ita Lessius l. 2. de Just. c. 35. D. 15. n. 93. Suarez cit. n. 23.

510 Not. 3. Simoniacam esse renuntiationem beneficii, simul obligando Resignatarium, ut solvat expensas factas in acquirendo beneficio. Nam hoc onus pretio æstimabile de jure non inest resignationi beneficii, cum ipsa secum non ferat eas expensas, utpote jam antè, cum beneficium acquisitum est, factas; ita Less. cit. n. 94. Suarez cit. n. 26. Flaminius de Resignat. q. 7. n. 1. &c. Excipe tamen expensas factas in ipsius beneficii, vel Ecclesiæ commodum, ut si nomine Ecclesiæ, suis sumptibus, recuperavit ab hæreticis, vel laicis. Tunc enim suum, quod in Ecclesiæ commodum expendit, repetit, tanquam sibi debitum justitiæ titulo. Sic Azor. p. 2. l. 7. c. 27. q. 8.

511 Præter hæc not. renuntiationem beneficii, factam in favorem alterius cum clausula: *Non aliter, non aliàs*, id est, sub ea conditione, ut beneficium resignatum conferatur certæ personæ, sic, ut resignatio non censeatur facta, nisi tali personæ conferatur, non continere simoniam contra jus divinum; aliàs enim nec à Papa admitti posset, modò gratis fiat; ita Suarez l. 4. de Simon. c. 35. n. 2. nec esse contra jus Ecclesiasticum docet Pirhing. de Renunt. n. 89. modò non præcedat pactum cum Episcopo, quo hic promittat, se beneficium illi collaturum, in cujus favorem hæc resignatio conditionalis fit; an autem admitti possit ab Ordinario? colligi potest ex n. 502.

Tom. V.

§. 3.

Quæ resignatio confidentialis sit Simoniaca?

PRO resolut. not. 1. ex dictis à n. 348. 512
resignationem confidentiæ contingere, si quis resignat beneficium conferenti, procuranti, eligenti, vel præsentanti, ex pacto cum eo, ut illud ipsum deinde resignet conferenti, procuranti &c. vel alteri (pura ejus nepoti, fratri &c.) cum fructibus, vel eorum portione. Not. 2. circa ejusmodi resignationes communiter assignari triplicem modum, quo contingunt ejusmodi resignationes confidentiæ; nimirum si quis resignet cum pacto accessus, vel regressus, aut ingressus in beneficium. Per accessum fit resignatio, cum quis cedit alteri beneficium sibi datum à collatore, præsentatore &c. eo pacto, ut illud ipsum alteri v. g. Collatoris nepoti (quia hic & nunc propter canonicum impedimentum (atatem v. g. non sufficientem) ejus capax non est) cessante impedimento cedat; & is propriâ auctoritate possit illud accipere. Renuntiatio per regressum fit, cum quis alteri cedit beneficium eo pacto, ut cessionario præmortuo, vel beneficium deserente, ipsi cedenti ad illud reverti detur, recuperato jure pristino. Per ingressum, cum quis alteri cedit beneficium sibi collatum, sed nondum possessum, eo pacto, ut cessionario præmortuo, vel ulterius promotum, ipse cedens possessionem capere possit.

Not. 3. Circa ejusmodi resignationes 513
extare constitutionem Pii IV. 109. ordine, in Bullario, datam 17. Calend. Novembris 1564. incip. *Romanum*. ac aliam Pii V. datam Calend. Junii 1569. in ordine 87. & incipiente *Insolerabilis*. In his autem constitutionibus prohibita sunt, *intuitu simoniaca pravitate*, omnes beneficiorum Ecclesiasticorum resignationes *cum accessu, regressu, vel ingressu* ad beneficium, ac qualibet alia resignationes beneficiorum dictorum cum reservatione pensionis, vel fructus, factæ alteri, vel aliis.

Ut hæc constitutiones debite intelli- 514
gantur Not. 1. quòd loquantur *de solis beneficiis Ecclesiasticis*. Quare hæc simonia, licet procedat in illis cujuscunque ordinis sint, sive simplicia, sive curata, majora, vel minora, secularia, vel regularia, ut not. Laym. l. 4. n. 10. c. ult. §. 8. n. 74. & alii,

alii, locum tamen non habet *in pensionibus*, & aliis actibus spiritualibus, licet illicita quadam fiducia, seu pactum interveniat. Not. 2. renuntiationem confidentiæ, dictis constitutionibus prohibitam, tanquam simoniacâ pravitate infectam, committi *in renuntiationibus*, & quibuscunque aliis provisionibus beneficiorum, si fiant cum expresso, vel tacito pacto includente dictam confidentiam; secus *in permutationibus*, esto ejusmodi confidentiam includant. Quia Bullæ loquuntur de *renuntiatione* includente illam; non de permutatione simpliciter: Unde illa permutatio continebit simoniam solum *communem*; non *confidentialem*; Pirhing hic n. 113.

515 Not. 3. Ut hæc confidentialis simonia in renuntiationibus committatur, non satis esse, dari, vel promitti *aliquid temporale utcumq;*, sed requiri hic, ut datum, vel promissum sit, vel *ipsa rursus cessio beneficii* renuntiati, vel collati; vel *fructus ejus*, aut omnes, aut pars eorum. V. Laym. cit. n. 75. Not. 4. sub hac prohibitionem probabilius non venire *permutationem* beneficii cum beneficio; quia dictæ constitutiones (quæ pœnales sunt) loquuntur solum de beneficiis *acceptis ex resignatione*, aut *cessione*; *permutatio* autem non propriè dicitur *resignatio*, vel *cessio*. Unde, licet in dato casu permutantes beneficia (si paciscerentur de dissolvenda *permutatione*, & regressu ad propria beneficia, vel resignando alteri, vel solvendis fructibus alii, vel aliis,) committerent simoniam communem; non tamen Simoniam confidentiæ; quia pactum hoc non interveniret *in renuntiatione*; ita Suarez cit. l. 4. c. 43. n. 11.

516 Dices: Ergo nec *collatores beneficiorum* committent simoniam *confidentialem*, licet beneficia conferant sub ejusmodi confidentiis, & pactis etiam ex causa permutationis. R. N. illatum. Nam Pius V. *quoad collatores* sub ejusmodi confidentia ex pacto, magis *universaliter* loquitur, quàm *quoad renuntiantes, & renuntiatarios*: Verba enim ejus sunt: Si *Ordinarius, aut Collator contulerit ante hæc, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quovis modo vacans*; at beneficium *vacat* etiam ex causa *permutationis*, sic, ut Renuntians non possit redire ad idem beneficium renuntiatum, sine nova collatione, esto renun-

tatio non haberet effectum; ita Castropalaus cit. p. 18. n. 2. & apud eum Garcia de benefic. p. 11. c. 4. à n. 1.

Quæstio tamen est 1. an resignatio beneficii, facta *cum intentione*, ut Resignatarius iterum beneficium resignet (v.g. nepoti Resignantis) cadat sub prohibitionem Constitutionum Pii IV. & V. de quibus n. 513. etiam si non intercedat pactum, sed sola intentio resignantis manifestetur Resignatario? R. probabilius affirmari. Sic Garcia p. 11. de benefic. c. 3. à n. 184. Flamjn. de Confident. q. 26. à n. 39. Suarez. tom. 5. d. 22. l. 11. de Censur. l. 6. n. 15. Ratio est ex verbis Pii V. ibi: Si quis, quacunque autoritate, Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque *ex resignatione*, vel *cessione* cujuscunque personæ *simpliciter*, aut *cum circuitu* retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam *sola dimittentis intentione* receperit &c. *hæc confidentia censeatur*; & subditur, *in quovis horum casuum, confidentia pravitatis sit contracta, licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum*; ergo intentio Resignantis, licet ex parte Resignatarii non sit acceptata, sufficit ad incurrendam simoniam confidentiæ.

Dices cum Lessio l. 2. de Just. c. 35. à 518 n. 95. Suarez tom. 1. de Relig. l. 4. c. 43. n. 12. Azor. p. 2. l. 7. c. 27. q. 6. Navarro c. 23. n. 100. (qui negant in dicto casu prohibitionem cadere supra talem resignationem) Simonia conventionalis (consequenter nec Simonia confidentiæ dictis constitutionibus prohibita) non committitur, ubi nec expressa, nec tacita conventio, seu pactio intercedit; at hoc in dato casu non contingit; verba autem Pii V. intelligenda veniunt solum de præsumptione, vi cujus, si proberur in foro externo, Resignantem habuisse talem intentionem obligandi Resignatarium, etiam hic in eodem foro præsumendum, tanquam reum Simonie confidentialis. R. dictam negantium opinionem, ut rectè observat Castropalaus cit. p. 18. n. 3. §. *In hac*, omninò esse probabilem; probabilius tamen negari majorem, de *Simonia confidentia*; quæ est *juris tantum Ecclesiastici*; cum contrarium expresse constet ex verbis Pii V. etsi omnino requiratur ad Simoniam *juris naturalis, & divini*, juxta dicta. Illa Porro expositio dictorum verborum; quòd solum intelligi debeant

debeant de crimine Resignatarii, quando in foro externo probaretur, Resignantem cessisse beneficium, *animo illum obligandi*, videtur non consonare verbis. Nam ibi non agitur de tali probatione, sed solum de crimine Simonia, & dicitur *in quovis eorum casuum Simonie pravitate*, si contingat talis casus, esse contractam; & omnes huiusmodi casus in supradictis literis, esse comprehensos, ac si speciatim expressi essent, licet crimen confidentia unius tantum confidentia sit admissum; sed iste casus est unus ex illis; ergo in supra dictis literis prohibivis est comprehensus.

519 Quæstio est 2. an committat Simoniam confidentia, resignans alteri beneficium, *ut sibi exinde pensio solvatur?* R. probabilius affirmari cum Suarez l. 4. c. 43. n. 7. Garcia cit. c. 3. n. 194. Ratio est primo; nam resignatio beneficii, ut Resignatarius, seu provisus, fructus illius, vel partem eorum relinquat in utilitatem, vel libitum conferentis, vel resignantis, aut alterius, continet simoniam confidentia; pensio autem est pars fructuum. 2. Quia in Bulla Pii IV. damnatur tanquam confidentialiter simoniaca, resignatio cum onere solvendi pensionem, vel fructus resignandi. 3. Quia si beneficium cedatur Titio, ut recipiens alii, vel aliis solvat fructus, vel partem eorum, committitur simonia confidentia; sed Resignans est alius à recipiente; ergo si is Resignanti debet solvere fructus, vel partem eorum, committitur simonia confidentia.

520 Dices: Pius V. confirmans constitutionem Pii IV. & loquens de resignatione beneficii, dicit ad incurendam in hoc casu simoniam confidentia sufficere, si resignans sibi, vel alteri reseruet jus recuperandi beneficium, loquens autem de resignatione beneficii, dicit incurri simoniam confidentia, si alii, vel aliis ex eod. fructus, vel pars eorum solvatur; ergo non committitur hæc simonia confidentia, si fructus, vel pars eorum solvantur ipsi Resignanti. Nam aliter loquitur in 2. casu pensionis, ac in primo, ubi reservatio fit Resignanti; ergo sub ly alii, vel aliis non venit ipse Resignans. Sic Navarrus, Ugo-
linus, Menoch. & alii apud Castropal. cit. p. 18. n. 5. R. illam locutionem, quam contrarii volunt, esse quandam mutationem quoad eos, quibus fit reservatio, non probare latentem, mutatio enim est in

hoc, quòd in primo loquatur de casu, quo jus recuperandi beneficium, in 2. jus fructuum reservatur resignanti, vel alii, aut aliis, ut clarè patet ex ipso textu. Quare dato anteced. N. conseq.

S. 4.

An, & qualem simoniam contineat resignatio beneficii litigiosi, cum onere solvendi certam pecuniam colliganti?

Casus esse potest, si pro componenda lite, quæ circa beneficium versatur, v.g. inter Titium, & Cajum, Titius jus suum, quod habet, aut habere se credit, cedit Cajo, eo pacto, ut Cajo Titio solvat aliquam pensionem ex beneficio cesso. In hac quæstione committi simoniam, communis tenet, si fiat propria litigantium auctoritate ex c. Præerea. 9. de Transf. ubi expresse habetur, quòd, sicut transactio super jure presentandi; ita super annuo, ut recedatur à lite, interveniente aliquâ temporalitate, simoniaca sit, & de jure non teneat. Item c. Præerea. 10. eod. quòd transactio super spiritali subjectione, invicem ejus alteri, constituto censu annuo, iniquitatem simoniacam continere putetur. c. Cum pridem, de Pactis, ibi: Non valet pactum, quòd beneficium Ecclesiasticum debeat pecuniâ resignari. Idem habetur c. 2. de Arbitris; c. fin. de rerum permut. Dixi si fiat propria litigantium auctoritate. Nam factus est si fiat auctoritate legitimi Superioris, ex c. 2. de Transact. Quis autem in hoc casu censetur legitimus Superior, ex dictis resolvi potest. Nam permutatio beneficiorum ab Episcopo approbati non potest, nisi beneficia illa pacifice possideantur, quòd non contingit, ubi sunt litigiosa; excipe (juxta probabilem sententiam, quam tenet Castropalaus cit. d. 3. de Simonia p. 19. n. 3.) illum casum, quo Episcopus uni colligantium applicaret beneficium sub onere solvendi pensionem alteri colliganti. Talem enim compositionem litis fieri posse ab Episcopo, constat ex c. nisi, 2. 1. de præbend.

Dices 1. supra resolutum est, tanquam probabilius, non posse Episcopum pensionem in beneficio imponere. R. Id verum esse, nisi id fiat ex causa litis, & concordia, ex cit. c. Nisi, ubi dicitur: Si duo electi ad aliquam dignitatem compromittant in Judices, poterit Judex alterum confirmare,

& alteri pro bono pacis de proventibus provisionem facere. Verba canonis sunt: Quia igitur hæc ordinatio (de qua diximus) ab omnibus est recepta, possuntque licite Prior & Capitulum de proventibus suis propter causas prædictas non quidem ex *pactione partium*, sed ex *jussione Judicum* provisionem hujusmodi inhibere: Nos eam hoc adhibito moderamine toleramus, ut ad præstationem quadraginta librarum non dignitas Prioratus, sed persona Prioris maneat ordinata, ne fortè circa proventus aliqua videatur facta sectio Prioratus, ita quod ipso Priore defuncto, successor ipsius ad præstationem quadraginta librarum minimè teneatur.

523 Probabilius autem est *provisionem illam esse onus reale, & transire ad successores, & durare pro vita pensionarii*, ex c. de *Cætero*, de *Transact.* ubi dicitur pensionem impositam per juridicam transactionem sine auctoritate Episcopi, non excedere vitam solventis, ergo secus est, quando imposita Episcopi auctoritate. Et hoc supponi videtur in c. *Audivimus*. De *Collusion.* ubi pensio beneficiis imposita irrita decernitur, & possidentes eadem spoliantur *pro fraude commissa in admittenda pensione*; at ubi fit auctoritate Episcopi causâ litis, & concordia, non est fraus; ergo.

524 Dices 2. in c. *Nisi* de præbend. Pontifex non vult tolerare, ut pensio imposita *ex causa pacis, & concordia*, transeat ad successores, ne forte circa proventus videatur facta aliqua sectio Prioratus; & in c. *Veniens* de *Transact.* dicitur, *transactio facta de Rebus Ecclesie sine Pontificis consensu, non obligare successorem*. Sic Azor p. 1. l. 8. c. 6. q. 1. Garcia de *benefic.* p. 1. c. 4. n. 334. R. ad primum, ex c. *Nisi*, dictam pensionem ibi non fuisse impositam *auctoritate Episcopi*, sed arbitraria potestate Judicum aliorum, quibus non erat facultas imponendi pensionem beneficio transitoriam ad successores, ut constat ex textu paulò antè relato. Ad 2. ex c. *Veniens* R. ibi non agi de pensione imposita beneficio *propter illius cessionem*; sed de Transactione super obligatione decimandi, & perpetuò duraturâ remissione, quæ sine consensu Papæ fieri non potest.

525 Ex dictis coll. Si inter colligantes super beneficio, aliqua conventio præcessit de cedendo beneficio, & vicissim reddendâ temporali pensione alteri, non posse

hanc pensionem imponi beneficiario à Prælato inferiore Papâ, sic enim ortum duceret ex conventionione partium, dandi *spirituale pro temporali*, contra c. *cum pridem*, de *Paëtis*. Ita Zerola in *Praxi Episc.* p. 1. V. *Simonia*. Hoc tamen limita, ut non procedat, si conventio illa præcedens, fiat in *ordine ad consensum, & providentiam Episcopi, & de pensione Spirituali*; ita Suarez. l. 4. de *Simon.* c. 51. à n. 20. Si autem quæras, an arbitri, à litigantibus constituti, possint litem decidere, uni adjudicando beneficium impositâ beneficiario pensione? R. negativè, loquendo de illorum facto absque consensu Ordinarii; hæc enim potestas, solum penes illum est in ejusmodi casu, ut dictum est: Onus tamen aliquod temporale possent imponere, juxta c. 2. de *Arbitris*, ubi dicitur, *si arbitrum videris aqutate subnixum, ad observantiam illius utramq; partem compellas.*

§. 5.

An citra Simoniam pecuniâ redimi possit vexatio in beneficio?

Sensus est, an citra Simoniam dari possit pecunia, vel aliud temporale alicui, ut desistat, vel intermittat alterum injustè vexare, vel traducere, aut impedire in beneficio? Quid in sacramentis, quoad ejusmodi tollendam vexationem, fieri possit, jam supra diximus à n. 405. * Prima nunc quæstio est, an id liceat in materia beneficiorum, quando *jus jam acquisitum* est in beneficio. R. Si quis injustè alterum vexaturus esset in jure beneficii jam acquisito, licitè pecuniâ redimi talem vexationem, seu, quod idem est, ut desistat, vel à cœpta, vel non incipiat ejusmodi injuriam. Sic enim non daretur pecunia pro acquirendo jure Spirituali, sed solum pro injuria vel non inferenda, vel revocanda. Colligitur ex c. *dilectus*, 1. de *Simoniam*, & cum communi tenet. Suarez. l. 4. de *Simoniam* c. 5. & concordat c. *Quæsitum*. 1. q. 3. Et quamvis in c. *Matthaus*, 23. de *Simoniam*, dicatur, *Simoniacus electus à majori parte Electorum, si dederit pecuniam alteri, nomine aliorum contradicenti*, ut à contradictione cesset: Id tamen non erat ad redimendam vexam in jure jam quæsitam, ex electione; sed acquirendo ex electionis confirmatione, ut vult Suarez. cit. vel certè, quod dederit pecuniam impugnaturo electionem,

nem, vel titulo contemptus, vel alio. Cujus ratio est, quia *litam jussu intentatam* contra jus in, vel erga beneficium, non licet remove datâ pecuniâ; sic enim ageretur de jure Spirituali *acquirendo*, vel *firmando* per temporale; sic Glossa in c. *Cum pridem*, de pactis; & Abbas ibid. n. 9. sic enim finis esset per temporale jus spirituale acquirere; vel jam acquisitum, sed nec dum firmum, firmare, ac conservare; nam litis intentatio *si justa est*, pretio removeri non potest, nisi consideratione juris Spirituales, quod simoniacum est.

527 Quæstio est 2. an liceat dare pecuniam uni competitorum pro beneficio, ut desistat à præensione justa? R. quod non. Ratio est ex cit. c. *Matthæus*. ubi præsens casus habetur. Nam cum Matthæus Cardinalis secretâ Pontifici insinuatione monstravit, quod, cum fuisset ad Ecclesiæ regimen de voluntate majoris partis fratrum electus, paucis contradicentibus: quidam amicus electi de conscientia illius, & voluntate turbatâ, ei, qui Magister discordiæ videbatur, certæ quantitatis munus exsolvit, & sic contradicentibus conquievit: Nunc autem, quia dubitabat electus; quod non sit à labe Simonie prorsus immunis, donec in administratione voluerit remanere. Respondet illi Pontifex (*quia igitur consilium requisisti, quid tibi sit faciendum?*) Quod multum sibi consulat, si administrationem celeriter, ac sponte dimittat, illius verbi memor existens: *Nihil prodest homini, si universum mundum lucretur: Anima vero sua detrimentum patiatur.* Et ita tenet D. Thomas 2. 2. q. 100. a. 2. Barbosa, p. 3. de Potestate Episc. allegat. 60. n. 52. Nam illius pecuniæ datio tenderet ad *acquirendum*, vel *stabilendum*, nec dum stabile, jus spirituale in beneficio, per alterius renuntiationem.

528 Quæstio est 3. an Clericus, qui certam, ac indubitam institutionem obtinuit in beneficio, licet det pecuniam ei, à quo aliâ in acquirenda possessione talis beneficii impediretur, & sic vexationem possit impedire? Negant plures apud Suarez cit. l. 4. c. 50. n. 31. Sed rectius affirmatur; Quia quamvis possessio beneficii, post legitime, ac indubitam jus acquisitum, sit quidem illi Spirituali annexa; datio tamen pecuniæ tendit solum ad removendum impedimentum, & factum alterius obtinens certo illius juri, jam acquisito, quod est

quid merè temporale; nec tendit ad jus illud acquirendum, vel firmandum; sic Lessius, l. 2. de Just. c. 35. d. 18. n. 100.

Quæstio est 4. an, si post titulum ple. 529 nè acquisitum negarentur decimæ, citra Simoniam dari possit pecunia pro illis recuperandis? R. decimas sumptas, *secundum se* esse quid merè temporale; & sic licet in dato casu recuperari pecuniâ; non autem *titulum*, ratione cujus sunt spirituales. Nam in 1. pecunia sic daretur pro temporali; in secundo, pro spirituali. *Titulus* enim est officium spirituale, propter quod beneficio debetur jus decimarum, in debitam Ecclesiæ Ministris sustentationem.

Quæstio est 5. an, cum agitur de be. 530 neficio acquirendo, citra Simoniam dari possit pecunia iis, qui beneficium conferre debent (v.g. præsentando, instituendo, eligendo &c.) ne *injuste* te impediatur in ejus consecutione? Communis negat, ut videri potest apud Castropalaum p. 20. n. 4. sed probabilius affirmatur, si per illam pecuniam non intendatur aliud, *quàm iniquum eorum factum remove*. Et idem à fortiori dicendum venit, si pecuniâ redimatur iniqua vexatio eorum, qui ad electionem, præsentationem, vel collationem beneficii non concurrunt. Nam hæc redemptione solum remouentur impedimenta iniquè opposita; quod quisque jure naturali potest; cum quilibet habeat jus quæsitum ne sibi fiat injuria. Sic Castropalaus cit. à n. 4.

ARTICULUS IX.

De pœnis in Simoniacos statutis.

Not. sermonem esse posse de pœnis, vel à jure statutis, vel Judicis arbitrio infligendis; quo casu, certa de his potestemis regula statui non potest; cum tales esse debeant, quæ pro criminis gravitate, ac qualitate infligi debeant. Quædam tamen, per Judicem imponendæ, ipso jure decreta sunt. Nam 1. in c. *de hoc*, de Simon. & in c. *cum super* de confess. Simoniacus in beneficio, deponi debet ex officio, & beneficio, crimine in judicio rite probato. Deinde quilibet Simoniacus ab Ecclesia DEI debet eliminari atque repelli c. *sicut*, de Simon; & c. *Erga Simoniacos* 10. q. 1. his præmissis:

S. i.